

focus newsletter

BROJ 16

ZIMA 2013/2014

Centar za mikrohirurgiju oka

Cara Nikolaja Drugog 25, Beograd, Srbija
tel/fax: + 381 (0)11 344 66 26
mob: +381 (0)62 50 66 26
info@laserfocus.eu; www.laserfocus.eu

Centar za očne bolesti Miljković & Jankov

Rozino b.b. 85310 Budva, Crna Gora
tel/fax: +382 (0)33 466 163
mob: +382 (0)69 038 342
info@laserfocus.me; www.laserfocus.me

PROVERITE VID KOD NAJBOLJIH

Vreme ODLUKE

Poverenje je ključni faktor za odluku pacijenta da ode na intervenciju koja mu vraća bistar vid i samopouzdanje

Oko je najosetljiviji organ. Da ga negujemo i po potrebi lečimo vid, pomaže očni lekar. Na uspeh lečenja utiču mnogi faktori, kao što su adekvatnost terapije i disciplina pacijenta. Svaki čovek mora pažljivo da bira oftalmologa kome će poveriti brigu o zdravlju svojih očiju. Pre svega bira stručnjaka kome veruje, koji će mu pomoći da donese pravu odluku, u pravo vreme o lečenju ili intervenciji.

Svakog pacijenta treba pažljivo saslušati i to strpljivo, sve što ima da kaže, jer nije na pregled došlo oko, nego čovek. Može se dogoditi da su njegove tegobe indirektno povezane s očima. Lekari postoje da bi rešavali probleme pacijenata. Vrlo je važan taj odnos s ljudima koji očekuju stručnu pomoć.

➤ nastavak na strani 4

”
OD OFTALMOLOGA SE
OČEKUJE DA UVEK ZNA
DA POMOgne KOD
PROBLEMA S VIDOM.
SAMO ISKUSAN LEKAR
JE U MOGUĆNOSTI
DA VAM PREPORUČI
EFIKASNO LEČENJE

17. AAO

(AMERICAN ACADEMY OF OPHTHALMOLOGY)

Nju Orelans, 16 - 19. novembra 2013.

Sedamnaesti godišnji skup američkih oftalmologa predstavio je najnovija dostignuća iz svih grana oftalmologije, sa posebnim akcentom na rožnjaču, refraktivnu hirurgiju, plastičnu hirurgiju oka i lica, glaukom, neurooftalmologiju i pedijatrijsku oftalmologiju.

9. Internacionalni kongres kornealnog kros linkinga

Dablin, 6 - 7. decembra 2013.

Tradicionalni kongres o kornealnom kros linkingu je ove godine održan u Dublinu, u Irskoj, gde su predstavljeni najsavremeniji rezultati u ovoj najmlađoj metodi u oftalmologiji. Jedno od osnovnih pitanja su indikacije ove metode, pa se o njima najviše diskutovalo i prezentovalo na ovogodišnjem kongresu posvećenom kornealnom kros linkingu.

NAJAVE DOGAĐAJA

➔ 9. Panhelenski vitro retinalni sastanak

Atina, 16 - 18. januara 2014.

Na devetom po redu sastanku biće predstavljene najnovije metode vitroretinalne hirurģije i mogućnosti lečenja promena i bolesti žute mrlje.

➔ 18. zimski sastanak ESCRS

Ljubljana, 14 - 16. februara 2014.

Evropsko udruženje hirurga katarakte i refraktivne hirurģije zajedno sa slovenačkim Udruženjem oftalmologa organizuje zimski sastanak u Ljubljani gde će se pored glavnog programa održati brojni kursevi iz refraktivne hirurģije, hirurģije rožnjače i phaco metode operacije katarakte.

Internacionalni simpozijum oftalmološke bolnice Sorokaba

Sorokaba, 24 - 26. oktobra 2013.

Ugledni svetski simpozijum u Brazilu bavio se ove godine pitanjima kako tehnologija menja paradigme o refraktivnoj hirurģiji, koliki je uticaj tehnologije na dijagnostiku i tretmane u refraktivnoj hirurģiji, rožnjači i hirurģiji katarakte. Pored poznatih brazilskih učesvovali su i internacionalni vrhunski stručnjaci refraktivne hirurģije. Sva predavanja pratile su prezentacije i diskusije o nekoliko kliničkih slučajeva. Jedan od predavača po pozivu bio je i dr Mirko R. Jankov:

- Bilo je zadovoljstvo učestvovati na simpozijumu koji je okupio tako važne predavače iz sveta savremene oftalmologije i refraktivne hirurģije. Među predavačima bio je i moj mentor i stalni uzor prof Zailer, koji je prvi primenio PRK metodu u svetu i izmislio cross linking za keratokonus. Na istom skupu sreo sam svog saradnika i prijatelja Efean Koşkunsevena iz Istambula, oftalmologa s kojim sam mnogo zajedničkih naučnih radova objavio na temu kombinovanih terapija cross linkinga sa Ferrara prstenovima i laserom, kaže dr Jankov.

Intervju /// dr Mirko R. Jankov

KERATOKONUS

Zaustaviti propadanje vida

Bolest mestimičnog istanjenja i slabljenja dela rožnjače, koja se vremenom postepeno ispupčava u vidu konusa naziva se keratokonus

Pre više od sedam godina počela je i kod nas primena Ultra B 2 crosslinking metode zaustavljanja keratokonusa. Bilo je to revolucionarno, jer je ova očna bolest najčešće vodila u slepilo. Prvi je u nas ovu metodu primenio dr Mirko R. Jankov.

ZAŠTO NASTAJE I KAKO NAPREĐUJE OVA BOLEST?

- Uzrok nastanka keratokonusa nije poznat, smatra se da postoji urođena predispozicija za njegov nastanak. Obično se javlja u adolescentskom uzrastu i

njegova progresija je tada najbrža. Posle 30. godine života najčešće dolazi do stabilizacije i prestanka napredovanja bolesti. Kako deformacija prelazi iz jednog u drugi stadijum, odnosno kako rožnjača postaje tanja, ispupčenija i iregularnija, tako i vidna oštrina i kvalitet vida postaju sve slabiji. Kod nekih pacijenata može doći do prestanka napredovanja bolesti u ranim stadijumima, dok pacijent još vidi dobro i dok nije došlo do izraženijih promena na rožnjači. Kod drugih se napredovanje zaustavlja u srednjem stadijumu, a kod nekih i ne dođe do spontane stabilizacije rožnjače.

➤ nastavak na strani 4

REČ DIREKTORA

dr **Fernanda Florentino Fernandez Jankov**

direktor LaserFocus centra za mikrohirurģiju oka

Da praznične želje postanu stvarnost

Kad dođe vreme novogodišnjih i božićnih praznika obično se donose velike odluke i velika žaricanja. Rede sumiramo šta smo hteli a nismo uradili u minuloj godini, ali su zato planovi šta ćemo uraditi i šta bismo želeli uvek nekako povezani sa zimskim praznicima. Hteli bismo da u novu godinu zakoračimo uz lepe želje, da nam ona podari vedrije dane, zdravlje, mir, porodičnu sreću i poslovni uspeh. Svi znamo da to uveliko zavisi od našeg izbora, od toga koliko ćemo zdravo živeti, kako ćemo raditi, do toga koga biramo za partnera, poslovnog ili privatnog. Zavisi i od toga da li pravovremeno učinimo ono što je važno za sebe i naše najbliže. Neke stvari u životu ne trpe odlaganja. Na nama je da odlučimo šta su naši prioriteti i koji su nam ljudi bitni. Zato uz lepe praznične želje donesimo i praznične odluke. Čuvajmo ono što imamo i one koji su nama važni. Za nas u LaserFocus porodici važni su naši pacijenti. Važni ste, jer ste se opredelili da mi brinemo o vašem bistroj pogledu.

Na nas se možete osloniti jer smo sve svoje saradnike birali po stručnosti, moralnim i ljudskim osobinama. Zadatak nam je da opravdamo poverenje koje ste nam poklonili. Ono što mogu očni lekari u svetu, možemo i mi, LaserFocus porodica u Beogradu, Banjaluci, Sarajevu, Budvi, Sao Paolu. Pregledaćemo vaše oči, oslobodićemo vas naočara i sočiva, ukloniti kataraktu, zaustaviti keratokonus. Preporuka su nam bogato iskustvo i brojni pacijenti zadovoljni uspehom lečenja. Ako smo mi jedna od vaših novogodišnjih želja - vreme je da se ta želja ispuni. ■

TRANSPLANTACIJA ROŽNJAČE

SNIMANJEM ROŽNJAČE UOČAVA SE PROMENA ZNATNO PRE NEGO ŠTO SE ISPOLJI, POSTAVLJA SE DIJAGNOZA KERATOKONUSA I PRATI NJEGOVO NAPREDOVANJE

KOJI SU PUTEVI LEČENJA?

U ranom stadijumu bolesti moguće je korigovati dioptriju i dobiti dobar vid nošenjem naočara, međutim, napredovanjem bolesti njima se ne može postići dobra vidna oštrina. Tada se savetu je korigovanje dioptrije kontaktnim sočivima, pre svega polutvrđim, jer ona svojim pritiskom na rožnjaču regulišu njenu površinu i daju daleko bolji vid nego naočare. Taj pritisak sočiva na rožnjaču može usporiti progresiju bolesti. Ranije je kod pacijenata s veoma uznapredovalim keratokonusom jedina opcija za popravljene vida bila transplantacija rožnjače. Revoluciju u lečenju keratokonusa i sprečavanju njegovog daljeg napredovanja učinio je crosslinking.

OD KADA SE PRIMENJUJE OVA METODA?

Dok sam bio na specijalizaciji u Sao Paulu, 1999. godine, švajcarski profesor dr Theo Seiler (Teo Zajler) je gostujući na kongresu u Brazilu predstavio nov metod, kojim se uz pomoć B2 vitamina i ultraljubičaste svetlosti učvršćuje rožnjača da se ne bi dalje tanjila i deformisala. Posle specijalizacije, 2001. godine, postao sam jedan od saradnika u istraživačkom timu prof. Zajlera i video šta i kako radi. Prva intervencija kod pacijenta je urađena 1997. godine, a tek desetak godina kasnije metod je postao poznat u javnosti. U procesu

bičaste svetlosti učvršćuje rožnjača da se ne bi dalje tanjila i deformisala. Posle specijalizacije, 2001. godine, postao sam jedan od saradnika u istraživačkom timu prof. Zajlera i video šta i kako radi. Prva intervencija kod pacijenta je urađena 1997. godine, a tek desetak godina kasnije metod je postao poznat u javnosti. U procesu

kliničkih studija radio sam u Grčkoj 2004. i 2005. U oblasti Mediterana keratokonus je nešto učestaliji nego u drugim područjima. Kasnije sam u Africi, 2006. godine, u humanitarnoj ekipi pomagao ljudima da reše probleme katarakte i takođe bio u prilici da uvedem metod Ultra B2 crosslinking u Keniji.

ULTRA B2 JE SPAS ZA VID PACIJENTA S KERATOKONUSOM?

Svakako. Najbitnije je prepoznati bolest na vreme. Danas to više nije problem jer postoje precizni aparati koji otkrivaju promene u početku keratokonusa. Bolje je sprečiti nego lečiti, kaže stara poslovica. Kad se rožnjača zbog urođene slabosti istanji i ispupči, i to nepravilno, nazad se ne može, ali se može zaustaviti uz Ultra B2 crosslinking metodu. ■

VREME ODLUKE > nastavak sa strane 1

Šta vredi da pacijentu lekar izdeklamuje dijagnozu, ona neće pomoći. Dugogodišnjim radom i dobrim odnosom prema pacijentima lekar stiče veliko poverenje. Treba da se drži opredeljenja da nikad nikome ne obećava ono u šta nije sasvim siguran da je realno očekivati kao rezultat lečenja ili intervencije.

U Srbiji, pa i Evropi, lekari najčešće ne uvažavaju dovoljno mišljenje i osećanja pacijenata, ne objašnjavaju im sve što bi trebalo da znaju o svom stanju, ne uključuju ih dovoljno u izbor terapije.

To nije dobro ni za lekara ni za pacijenta. Kao što doktor mora biti svestan da nije dovoljno da postavi dijagnozu i započne lečenje, tako i pacijent mora imati dovoljno informacija da bi preuzeo odgovornost za svoje zdravlje. U praksi se pokazalo da je poverenje ključni faktor za odluku pacijenta da ode na intervenciju koja mu popravljaju zdravlje i vraća samopouzdanje, ali i izbor baš tog lekara koji je pored medicinskog znanja pokazao i dovoljno strpljivosti i pažnje za čoveka koji mu veruje. ■

Intervju /// Nemanja Velikić, novinar TV Pink

Svet bez naočara

Bez naočara ili sočiva nije mogao i verovao je da leka nema. Danas zna da ima i kakve su nijanse boje u očima dragih prijatelja

Za dobrog novinara najvažnije je da je samouveren u svakom trenutku. Takav i jeste Nemanja Velikić, spreman da u svakom času gleda oče informiše o temama iz zdravstva. Ali, jedna tema je za njega sve do nedavno bila tabu.

- Optička pomagala su bila sastavni deo mog života 20 godina. Kažem pomagala, jer sam naizmenično nosio kontaktna sočiva i naočare. Bez njih nisam mogao da zamislim dan. Najteže je bilo u nižim razredima osnovne škole. U to vreme nisu postojala plastična stakla, pa sam često lomio naočare. Bio sam mali za sočiva. Sva ki odlazak na letovanje ili zimovanje podrazumevao je adaptaciju, ulazak u vodu, bazen ili zimi skijanje uključivali su i naočare. Zbog posla ispred kamere, često sam imao nelagodnosti i zebnju da će mi se sočivo pomeriti tokom čitanja ili ispasti, kaže Nemanja Velikić.

Prvi put se upoznao s mogućnostima refraktivne hirurgije pre desetak godina. Tada nije bio u prilici da se podvrgne toj intervenciji.

- Neki od lekara su mi govorili da je moj problem nemoguće sanirati bilo kakvom intervencijom i da prihvatim da je tako kako je. Počeo sam polako da gubim nadu da ću ikad moći da gledam bez pomagala. U kratkom vremenskom intervalu čuo sam dve priče od ljudi koji nemaju nikakvih dodirnih tačaka, sem da ih je operisao doktor Mirko Jankov. Pričali su mi koje je uspehe imao kod nas i u svetu,

i koje je teške slučajeve rešio. Poželeo sam lično da upoznam doktora i već prilikom prvog rukovanja znao sam da je to to. Doktor Jankov zrači stručnošću, profesionalizmom i poverenjem. Kad imate nečeg vrlo malo, borite se da biste mogli ostati i bez toga. Lekar osim stručnosti mora da poseduje i to nešto da biste mu prepustili to svoje „malo“. Baš to sam osetio kod dr Jankova, objašnjava Nemanja.

Od same intervencije novinar se nije plašio, mada je postojala neizvesnost kako će sve izgledati, da li će odmah videti, kada će naočare postati prošlost... U vreme dok se premišljao da li uopšte ikad

ISKUSTVO KOJE IMAM U SVETU MEDICINE IZOŠTRILO ME JE DA „NA JEDAN“ MOGU GOTOVO NEPOGREŠIVO DA PROCENIM KOME BIH DAO SVOJE ZDRAVLJE U RUKE

da ode na ovakvu intervenciju, straha je i bilo, ali trenutak odluke odneo je strah.

- Zahvaljući medicinskom odobrenju LaserFocusa, od samog ulaska u mračnu sobu i preoperativne pripreme osećate se kao da ste u gostima kod najboljih prijatelja. Ambijent i atmosfera koja vlada u LaserFocusu, pa čak i u hirurškom bloku, nisu ni nalik bolnici. Nakon 15 minuta pripreme ulazite u salu gde vas očekuje tim dr Jankova. Sama interven-

cija traje nekih pet minuta i doslovce nema ni B od bola. Jedino je prisutan prijatan osećaj vlaženja. Od ustajanja s operacionog stola pokušavam da pronadem pojam koji bi opisao taj osećaj i... ne pronalazim ga. Neka bude da je kristal, ono što je najpribližnije kvalitetu vida koji sad imam. Koliko mi prija promena, govori to da se osećam kao da nikad nisam ni nosio naočare. ■

Intervju ///

Natalija Milivojević

Radost u dve porodice

Kada se opredelila za poziv medicinske sestre, Natalija nije ni slutila da će je jednog dana život odvesti daleko od rodne

Ukrajine. Zaljubila se i našla čoveka svog života iz Srbije, došla s njim da živi u Beograd, dobila blizance, sina i ćerku a potom postala deo LaserFocus tima. Predano radi snimanja i preoperativnu pripremu pacijenata, a brine i o pripremi operativne sale, sterilizaciji instrumenata, asistira u toku intervencija.

- Svi smo imali savršenu obuku pri zapošljavanju u LaserFocusu. Uz veliku podršku kolega ništa nije predstavljalo problem. Naravno da je susret s novim tehnologijama bio veliki izazov. Kada sam tražila adekvatan posao, i na jednom od sajtova videla sam oglas LaserFocusa. Pomislila sam da je baš to moja šansa i prilika da pokažem znanje, koje sam stekla radeći u kliničkom centru Lugansk u Ukrajini. Kao što sam svoju sreću u ljubavi našla u Beogradu, posrećilo mi se i tu, da sam našla na kolektiv LaserFocusa i njihovu veliku podršku. Posebno sam zahvalna našoj direktorki prof. Fernandez, koja je verovala u mene u najtežim trenucima, kaže Natalija.

Dopalo joj se i to što je pravilo kuće da je pacijent uvek u prvom planu, da je osoblje Centra za mikrohirurgiju oka tu da sasluša i da pomogne, pružajući najbolju uslugu.

- Otvorenost, ljubaznost i razumevanje su naši glavni aduti. Preduslov za dobro funkcionisanje tima je sloga njegovih članova. Mi smo kao jedna porodica, sinhronizovana, uvek smo tu jedni za druge kad god zatreba. Bitno mi je da se dobro osećam na poslu i da sam okružena pozitivnim ljudima. Imam i obaveze u mojoj privatnoj porodici, pa mi je bitno da funkcionišem na oba polja jednako dobro. Sve obaveze uspevam da uskladam zahvaljujući mojoj porodici s jedne strane i LaserFocus porodici s druge strane. To me čini ispunjenom i zadovoljnom, objašnjava Natalija. ■

Održan Masterclass V

Savremeni put lečenja

Oftalmolozi svetskog glasa predstavili su kolegama iz Srbije i okolnih zemalja novine u lečenju keratokonusa i primeni cross – linkinga

Peti put Beograd i LaserFocus bili su domaćini oftalmolozima iz cele Srbije, ali i iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Makedonije. Oko 200 lekara i nekolicina medicinskih sestara imala je 14. decembra priliku da saznaju od vrhunskih stručnjaka šta je novo (i staro) u lečenju keratokonusa, u primeni cross – linkinga.

Svoja iskustva i primere iz prakse izneli su, pored domaćina dr Mirka R. Jankova, i gosti iz inostranstva. Prof. dr Sanja Sefić Kasumović iz Sarajeva go-

vorila je o prepoznavanju i konzervativnom "lečenju" kontaktnim sočivima.

O novim tehnologijama za cross – linking govorio je dr Theo Seiler (mladi) iz Ciriha, a dr Jonathan Lake iz Brazila o keratokonusu i intraokularnim sočivima.

Dr Jankov je u svojim predavanjima kolegama pojasnio principe dejstva Ultra B2 za učvršćivanje rožnjače i njegove indikacije danas, kao i kombinaciju cross-linkinga s drugim metodama.

Prezentovan je i rad ass. dr Vesne Jovanović o primeni cross-linkinga kod infekcija rožnjače.

Sledeći susret najavljen je za narednu godinu. ■

Intervju /// Dr Jonathan Lake

Zadovoljstvo susreta s kolegama

Naši oftalmolozi i njihove kolege iz zemalja u okruženju koji su i ranije dolazili na Masterclass edukacije dobro poznaju dr Jonathan Lakea, oftalmologa hirurga iz SAD, koji radi u Brazilu, svetskog eksperta za kataraktu. Susret sa Beogradom i kolegama u ovom gradu za njega su zadovoljstvo. Ocenjujući Masterclass V on kaže:

- Ovde govorimo o vrlo naprednim tehnologijama, nešto što još uvek mnogi lekari ne primenjuju, a u svetu je ogroman korak. U vašoj zemlji je dr Jankov glavni donosilac lepih vesti o novostima u oftalmologiji. U mojoj oblasti, operaciji katarakte, glavna novina je kvalitet rezultata vidne oštine na daljinu i na blizinu. Imamo sve veći broj pacijenata danas koji posle intervencije više ne moraju koristiti naočari za bilo koju svoju aktivnost.

U svetu je sada fokus u oftalmologiji na pravovremenoj kontroli vida i oka, kako bi se bilo koji poremećaj otkrio i lečio u začetku.

- Prevencija je u svim oblastima najvažnija. Recimo za cross - linking, mogu se izbeći kasnije procedure koje nose skupe troškove, kao što je transplantacija rožnjače. U tretmanu katarakte i presbipije takođe je važno blagovremeno otkriti problem, jer se ranijom intervencijom mogu izbeći komplikacije, loš vid i nepotrebni troškovi koji bi, kada se problem zapusti, morali da se pojave.

O tome da li rado govori kolegama na kongresima i simpozijumima, dr Lake kaže:

- To je najbolji deo mog posla, jer svako ima svoje viđenje i lepo je podeliti razmišljanja, dileme kada ih ima, ili uspehe sa kolegama. ■

Intervju /// / Theo Seiler

Dostojan očevog imena

Uvaženi gost Beograda i predavač na Masterclassu V bio je i mladi lekar, oftalmolog iz Ciriha. Govorio je o novim tehnologijama, brzom protokolu, transepitelijalnom cross linkingu i budućem razvoju. Ovaj dvadeset petogodišnji oftalmolog svojim profesionalnim opredeljenjem sledio je oca, slavnog naučnika prof. dr Thea Seilera, rodonačelnika cross - linking metode. S obzirom koliko je njegov otac zadužio oftalmološku nauku, pitali smo ga da li je bilo teško i obavezujuće opredeliti se za istu granu medicine, ili je baš to bilo izazovno?

- Svakako da nisam dorastao mom ocu i sigurno dugo neću biti, ali se nadam i trudiću se da jednog dana mogu da stanem s njim rame uz rame. Daću sve od sebe. Završio sam studije medicine, na specijalizaciji sam i upravo radim svoju doktorsku disertaciju. Sledim oca, ali i str-

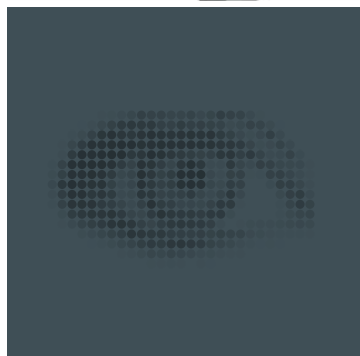
pljivo tražim svoje polje rada u oftalmologiji. Prvi korak mi je bio da uđem u oblast rada u kojem je moj otac bio ekspert, to je oblast rožnjače, ali u toku specijalizacije koju radim u Nemačkoj bavim se i problemima mrežnjače pa mislim da ću svoje buduće specijalizacije posvetiti zadnjem segmentu oka.

Impresioniran je onim što Centar za mikrohirurgiju oka LaserFocus radi za kolege iz okruženja, poput ovog Masterclassa.

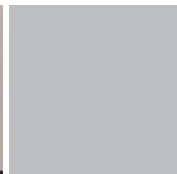
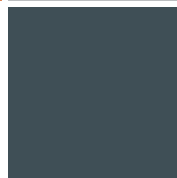
- Smatram da dr Jankov radi izvanredan posao za sve kolege, jer koliko znam oftalmolozi iz ovog dela sveta retko idu na kongrese, i druge stručne skupove u Evropi i svetu, pa je ovo najbolji način da se upoznaju sa najnovijim dometima savremene nauke u njihovoj struci. Drago mi je da sam bio deo ovog programa, a takođe je lepo što sam bio u Beogradu i razgledao jedan deo njegovih znamenitosti. ■

Naših prvih
PET GODINA
u Srbiji

Brinemo od novembra 2008. godine za vaš bistar pogled i zdravlje oka. Jedina preporuka i reklama ste nam vi, hiljade zadovoljnih pacijenata. LaserFocus porodica je uvek tu za vas i one koji su vama važni.

Saznajte više o nama:

KATARAKTA
www.katarakta.org

KERATOKONUS
www.keratokonius.rs

DIOPTRIJA
www.skidanjedioptrije.org

UTISCI PACIJENATA
www.laserfocus.eu/svedocenja

